

14.22x28.04	1	10	עמוד	מקור ראשון - כותרת	11/11/2016	55877752-6
דיוור חוג - 851						

פורום בריאות הנפש: המדינה מפלה פגועי נפש בוגרים

מנהלי מוסדות שיקום: תקציבי פגועי הנפש בני ה-18 ומעלה שמתופלים באחריות משרד הבריאות, נמוכים מכדי לאפשר טיפול ראוי

מטופלי משרד הבריאות מקבלים פחות

שירית אביטן כהן

משרד הרווחה: הוסטלים לפגועי נפש קטינים ובעלי מוגבלות	משרד הבריאות: הוסטלים לפגועי נפש בוגרים	
24 (בהוסטלים לבעלי מוגבלות)	30	מספר הדיירים המרבי
8,032 שקלים	5,340 שקלים	גובה התשלום החדשי להוסטל
ללא השתתפות עצמית	מקצבת הנכות של הדיור (2,342 שקלים) והשתתפות נוספת בכ-1,150 שקלים	כלכלה וחשבונות מחיה
ללא השתתפות עצמית	במימון הדיור	טיפול תרופתי, נייודות, ביגוד והיגיינה
5,200 שקלים לשנה (לבעלי מוגבלות)	1,200 שקלים לשנה	פנאי וטוילים
24 פעמים בשנה	אחת לשנה	בקרה ופיקוח רגולטורי

16 אלף חולי נפש שמתגוררים בהוסטלים בקהילה **בדיוור מנג** שבאר חריות משרד הבריאות סובלים מאפי' ליה תקציבית קשה לעומת חולי נפש במסגרות דומות הפועלות תחת משרד הרווחה. כך טוענים חברי 'פורום בריאות הנפש', קואליציה של מנהלי מוסדות שיקום ועובדיהם. לדבריהם, האפליה רבת השנים פוגעת באיכות חייהם של חולי הנפש.

החוק העוסק בשיקומם של פגועי הנפש קובע שהמסגרות לחולי נפש עד גיל 18 ולבעלי פיגור שכלי נמד צאות באחריות משרד הרווחה, ואילו חולי נפש בוגרים העוברים את גיל 18 משויכים מיד למשרד הבריאות – ואז התמיכה שניתנת להם פוחתת במחצית כמעט. כשהיקף התמיכה יורד נאלצים בני המשפחה לספק משאבים משלהם שיאפשרו לקרובי משפחתם הפגועים לחיות חיים נורמטיביים ככל האפשר, אולם העלויות הגבוהות הופכות את החולים לנטל כלכלי ולא מסייעות להם להשתקם ולהשתלב בחברה.

כעת הם מבקשים להשוות את תנאיהם לאלו שנותן משרד הרווחה, כך שיוכלו לתת שירות טוב יותר למשתקמים. "החולים שלנו זקוקים לתמיכה כדי לחיות חיים במיצי הפוטנציאל שלהם, לא רק בשביל עצמם כי אם למען החבר'ה. אם הם לא יהיו אצלנו הם יהיו נטל על המשפחה ועל בתי החולים", אומרת מידן. "המדינה צריכה לחזק אותנו כדי שנוכל לחזק אותם".

ממשרד הבריאות נמסר: "הדיור הקהילתי הניתן למשתקמים מתוקף חוק אינו זהה לשירותי **הדיוור** של משרד הרווחה, וכך גם תמחור המסג'רות. המטרה היא לאפשר לדייר רמת ידיעה וקבלת החלטות על הוצאותיו לאדם לפתח אחריות ולמידה לגבי ניהול התקציב האישי כחלק מתהליך ההחלמה והשיקום והשילוב בקהילה. לכל דייר קיימות זכויות נוספות לשירותי דיוור ותעסוקה ככל זכאי לשירותי שיקום.

"המשרד יצא לאחרונה במכרז חדש למסגרות **דיוור**. שמטרתו לשפר את השירותים למתמודדים תוך דגש על פיתוח והתאמה אישית".

הבריאות מממן רק את **הדיוור**. בשנתיים האחרונות מנסים במי' שרד הבריאות ללא הצלחה להוציא לפועל מכרזים שישפרו את השירותים שמתקבלים חולי הנפש בהוסטלים. חברים ב'פורום בריאות הנפש' טוענים שהמכרזים, שמטרתם טובה – לשפר את השירותים ואת המעטפת שניתנים לכל משתקם – יוצאים ללא תיאום עם מנהלי ההוסטלים וכלי להעניק לשינויים כיסוי תקציבי.

"בהיעדר תקציב מספיק לבעלי ההוסטלים אנחנו נאלצים לברוח לפריי'פריה, למבנים זולים, כדי שנוכל לעמוד בשכר הדירה. כך ישראל משאירה את הדיירים שלנו בחצר האחורית שלה", טוענת מידן. "הקיפוח נמשך עשרות שנים. אנחנו לא יכולים להתמודד עם השינויים הארגוניים שהמשרד מבקש בתקציב הנוכחי. איך אפשר להמשיך לקיים מערך מדהים כזה כשכל פעם גוזרים עלינו גזרות קשות כאלו?"

כעת יש מכרז נוסף שמבקש לשנות בין השאר את תנאי **הדיוור** של המשת'קמים, כך שבכל חדר יגור משתקם אחד ולא שניים כפי שהיה עד היום, אך שוב – לבעלי ההוסטלים לא ניתן סיוע כספי.

הפערים גדולים מאוד – בתקציבים, ביחס המספרי של אנשי הצוות לעובדי המטופלים ובשכר הנמוך הניתן לעובדי ההוסטלים והמסגרות שבאחריות משרד הבריאות. לפי נתוני הפרדס, שכר הבי'רטו של מדרך שיקומי במשרד הרווחה עומד על 6,944 שקל, לעומת מקבילו במשרד הבריאות המרוויח 5,737 שקל לים. גם עובד סוציאלי במשרד הרווחה מרוויח 8,899 שקלים לעומת 6,290 שקלים למקבילו במשרד הבריאות.

"אני לא יכולה להחזיק צוות ראוי כי משכורות העובדים בהוסטלים שלי תחת משרד הבריאות נמוכות יותר. כך גם נוצרת תחלופה גבוהה של אנשי צוות למרות השקעה כספית אדירה בהדרכה ובהכשרה מקצועית", מספרת מלי מידן, מייסדת רשת ההוסטלים 'ענבלים' לנפי' געי נפש צעירים. לטענתה הרבר מוביל לפגיעה קשה במשתקמים: "נפגע'י נפש הם אנשים שהאמן שלהם והמימנויות הבידאישיות שלהם נמוכים, ואחרי שני'בנית מערכת יחסים עם המטפלים הם נעלמים בגלל שכר נמוך. זו בעיה".

גם התקציבים הניתנים לרווחת המשתקמים במסגרות משרד הבריאות קטנים משמעותית. משרד הרווחה מע'ביד לכל משתקם כ-5,200 שקלים בשנה, ואילו בהוסטלים של משרד הבריאות יקבל המשתקם רק 1,200 שקלים. מלבד זאת, בניגוד למשרד הרווחה המממן את כל הצרכים של דייר בהוסטל, משרד